

На основу члана 50 став 1. Закона о заштити животне ни гласник РС", бр. 66/91, 83/92, 53/95, 67/93, 48/94 и 53/95) и члана 9. о заштити предела изузетних одлика "Лептерија-Сокоград" ("Службени гласник РС", бр. 25/02), Управни одбор Јавног предузећа "Србијашуме", на од 9. 11. 2004. године,

П Р А В И Л Н И К
О УНУТРАШЊЕМ РЕДУ И ЧУВАРСКОЈ СЛУЖБИ
ПРЕДЕЛА ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
"ЛЕПТЕРИЈА-СОКОГРАД"

І ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби Предела изузетних одлика "Лептерија-Сокоград" (у даљем тексту: Правилник), уређују се правила за спровођење режима заштите Предела изузетних одлика "Лептерија-Сокоград" (у тексту: "Лептерија-Сокоград"), нарочито начин и услови за:

1. кретање и боравак посетилаца;
2. коришћење природних ресурса;
3. коришћење рекреативних и других јавних површина;
4. коришћење путева (јавни, шумски, локални и сл.);
5. постављање информативних и других ознака;
6. обављање научних истраживања и извођење истражних
7. обављање туристичких и угоститељских услуга и других

8. посебне забране у спровођењу режима заштите прописаних о заштити Предела изузетних одлика " Лептерија-Г ("Службени гласник РС", број 25/02);
9. начин давања сагласности односно одобрења у складу са овлашћењима стараоца и
10. организацију чуварске службе "Лептерија-Сокоград".

Члан 2.

Одредбе овог правилника се односе на кориснике (сва правна и физичка са седиштем или боравиштем на подручју "Лептерија-Сокоград"), Ј, као и на сва друга правна и физичка лица која на било који начин користе вредности "Лептерија-Сокоград" и услуге Јавног предузећа "Србијашуме"- Шумског газдинства "Ниш", Шумска управа Сокобања (у тексту:

Члан 3.

За коришћење природних вредности и услуга у "Лептерија-Сокоград", су дужни да плаћају накнаду.

Начин плаћања и висину накнаде из става 1. овог члана, прописује

Стараоц посебним актом на основу Закона и Уредбе.

Члан 4.

Унутрашњи ред у "Лептерија-Сокоград" обезбеђује се:

1. организовањем чуварске службе у складу са законом и овим правилником,
2. сарадњом са локалним становништвом, власницима индивидуалних поседа, другим корисницима у спровођењу прописаних режима заштите који су од утицаја на спровођење унутрашњег реда у "Лептерија-Сокоград"
3. сарадњом са надлежним државним органима и органима Града Ниша и општине

II КРЕТАЊЕ И БОРАВАК ПОСЕТИЛАЦА

Члан 5.

У смислу овог правилника сматра се особа која самостално или организовано преко туристичке или друге организације долази у "Лептерија-ради упознавања са природним и културним вредностима, рада, одмора и рекреације, разгледања или коришћења услуга.

Члан 6.

У смислу члана 5. овог правилника не сматрају се која имају пребивалиште или су власници непокретности на подручју "Лептерија-Ј" и особе које им долазе у посету, а не користе услуге које се пружају на гју "Лептерија-Сокоград", лица која су запослена или обављају службене на подручју "Лептерија-Сокоград" и пословни партнери Стараоца и нису да плаћају боравишну накнаду.

Особама из става 1. овог члана, Старалац ће издати одговарајући о праву да се на њих не односи обавеза плаћања боравишне

Члан 7.

За посету "Лептерија-Сокоград", обавезно је прибављање дозволе за групне посете, за спортски риболов и друго дозвољено коришћење

I, за научноистраживачки рад, за снимање и фотографисање, односно улазнице за појединачне посете.

Посетиоци су дужни да код себе имају дозволу, односно улазницу и да је покажу на захтев службеног лица.

Захтеве за издавање дозвола посетиоцима решава Старалац (Шумско газдинство Ниш, Шумска управа Сокобања) на начин прописан Законом у управном поступку.

Члан 8.

За време боравка у "Лептерија-Сокоград", посетиоци су дужни да се правила унутрашњег реда, упутства са информативних табли и ознака, као и упутстава и објашњења овлашћеног.

Члан 9.

У току кретања и боравка на подручју "Лептерија-Сокоград" забрањено је:

- кретање ван постојећих путева и уређених и обележених површина и

стаза;

- паркирање возила изван одређеног места или возња изван дозвољеног пута;

- ложење ватре изван одређеног места; и одлагање отпадака изван одређеног места;

- кретање са прибором за лов, без дозволе за лов;

снимање или фотографисање у комерцијалне сврхе без прописаног одобрења;

- уклањање, уништавање и оштећивање ознака - обележавања или обавештења;

- брање или скупљање заштићених биљних и животињских врста, без прописане дозволе и ломљење дрвећа и жбуња;

- напасање стоке, осим у делу "Лептерија-Сокоград" где је то дозвољено;

- уношење опасних уређаја, направа или опасних материја којима се може угрозити заштићено природно добро или људи,

вршење радњи којима се угрожава предео и животна средина буком, загађивањем ваздуха, тла и воде и других радњи које су законом и овим забрањене.

III КОРИШЋЕЊЕ ФЛОРЕ И ФАУНЕ

Члан 10.

Коришћење флоре и фауне (лековитог биља, шумских плодова, ловне и риболовне фауне, пашњака и сл.), може се вршити под следећим условима, и то:

- 1) да су то врсте флоре и фауне чије коришћење није, законом или другим прописима забрањено;
- 2) да коришћење флоре, вегетације, ловне и риболовне фауне буде у складу са шумским и ловним основама и програмима унапређења рибарства;
- 3) да се брање и сакупљање лековитог биља, шумских плодова и гљива може вршити само уз претходно одобрење Стараоца, у смислу одређивања подручја, начина и времена брања и коришћења;
- 4) да се врсте флоре и фауне које су заштићене посебним актом о контроли коришћења и промету дивљих биљних и животињских врста користе на начин и под условима предвиђеним тим актом;
- 5) да се ловна фауна може ловити само у оквиру санитарног лова, уз претходно одобрење Стараоца и уз пратњу чувара;
- 6) да се пчеларење може вршити само уз претходно одобрење Стараоца, у смислу одређивања подручја, начина и времена коришћења;
- 7) да се пашарење стоке врши уз претходно одобрење Стараоца, на простору где је дозвољена паша, под надзором чувара стоке.

IV КОРИШЋЕЊЕ РЕКРЕАТИВНИХ И ДРУГИХ ЈАВНИХ ПОВРШИНА

Члан 11.

Рекреативним и другим јавним површинама сматрају се делови територије "Лептерија-Сокоград", који су уређени и опремљени за одређену намену рекреације, спорта и других видова јавног коришћења (шеталиште, излетничке стазе, игралиште, простор за пружање различитих услуга посетиоцима, простор за привремене објекте и сл.).

Члан 12.

Рекреативне и друге јавне површине морају бити уређене, опремљене, одржаване и безбедне, о чему се старају непосредни корисници тих површина.

Члан 13.

За коришћење рекреативних и других јавних површина на подручју "Лептерија-Сокоград" плаћа се накнада која се користи за одржавање, уређивање и опремање рекреативних површина у складу са законом и уредбом.

Накнада за коришћење рекреативних и других јавних површина, о којима се Старалац стара, плаћа се Стараоцу у складу са актом о накнадама за коришћење природног добра.

Члан 14.

Постављање привремених објеката врши се уз претходну сагласност Стараоца, а под условима које пропише Завод за заштиту природе Србије.

Члан 15.

Изградња стамбених, помоћних и других објеката становника подручја "Лептерија-Сокоград" на неизграђеним парцелама може се вршити само у складу са донетим урбанистичким планом.

Изградња викенд објеката и други радови осим радова на одржавању већ постојећих водопривредних објеката и реконструкцији одмаралишта и ресторана "Лептерија" и "Пећина" забрањена је.

Члан 16.

Саобраћај на подручју "Лептерија-Сокоград" обавља се у складу са утврђеним режимом саобраћаја на јавним путевима. Возила се могу паркирати на, само за те намене, одређеним површинама.

Одржавање шумских путева (шеталишта, излетничке стазе) обезбеђује Старалац.

Члан 17.

Програм одржавања јавних путева доносе овлашћене организације, уз сагласност Стараоца. Одржавање шумских путева обезбеђује Старалац, у складу са Програмом заштите и развоја "Лептерија-Сокоград".

V. ПОСТАВЉАЊЕ ИНФОРМАТИВНИХ, РЕКЛАМНИХ И ДРУГИХ ОЗНАКА

Члан 18.

Старалац поставља прописане ознаке на прилазима и границама "Лептерија-Сокоград" у складу са прописом о начину обележавања заштићених природних добара.

Поред прописаних ознака постављају се информативне табле и друге ознаке ради презентације и афирмације природних вредности "Лептерија-Сокоград" и пружања информација посетиоцима о условима кретања, правилима о унутрашњем реду, могућностима коришћења и слично.

Рекламе и друге ознаке на подручју "Лептерија-Сокоград" могу се постављати, искључиво, уз претходно одобрење Стараоца и у складу са јединственим стандардима.

Постојеће ознаке морају се ускладити у року од шест месеци, од дана ступања на снагу овог правилника. Неусклађене ознаке, Старалац ће укло^нити на терет корисника.

Члан 19.

Корисници "Лептерија-Сокоград" могу, у рекламне сврхе, користити име и заштитни знак заштићеног природног добра, уз претходно одобрење Стараоца.

Фотографисање и снимање, у комерцијалне сврхе, може се изводити само уз претходно одобрење Стараоца и услове Завода.

Члан 20.

За све рекламе и ознаке, постављене на подручју "Лептерија-Сокоград" (осим ознака које поставља Старалац у циљу обележавања и презентације), плаћа се накнада утврђена Правилником о утврђивању висине и начина обрачуна накнада за коришћење природних вредности и услуга у "Лептерија-Сокоград".

VI ИЗВОЂЕЊЕ НАУЧНИХ ИСТРАЖИВАЊА И ИСТРАЖНИХ РАДОВА

Члан 21.

На подручју "Лептерија-Сокоград" могу се вршити научна истраживања и изводити истраживачки радови, уз претходну сагласност Стараоца према следећим правилима:

- 1) научноистраживачки рад и истражни радови врше се на начин којим се не изазивају трајна оштећења природних вредности односно не угрожавају бројност и стабилност популације ретких и угрожених врста флоре и фауне или осетљивих екосистема;
- 2) приликом извођења научних истраживања и истражних радова није дозвољено уништавање или угрожавање природних и створених вредности и еколошке равнотеже;

- 3) за коришћење врста флоре и фауне које су природне реткости, особе које те радове изводе морају да поседују одговарајуће уверење министарства надлежног за заштиту животне средине;
- 4) за извођење научноистраживачких и истражних радова особе које те радове изводе, односно одговорна лица, морају да поседују акт са условима заштите природе и животне средине које издаје Завод за заштиту природе Србије, као и одговарајућа одобрења односно сагласности од стараоца;
- 5) након завршетка, верификације или објављивања резултата научних истраживања и истражних радова, подаци, односно примерак публикованих резултата доставља се стараоцу ради евидентирања и коришћења у сврху мониторинга, програмирања активности на заштити и развоју "Лептерија-Сокоград".

VII ОБАВЉАЊЕ ТУРИСТИЧКИХ, УГОСТИТЕЉСКИХ И ДРУГИХ ДЕЛАТНОСТИ

Члан 22.

Туристичке, угоститељске и друге делатности и спортско-рекреативне активности обављају се у складу са утврђеним режимима заштите, програмом заштите и развоја подручја предела изузетних одлика и другом планском и програмском документацијом.

Објекти за обављање делатности могу се градити или реконструисати у традиционалном стилу, од природних материјала на основу одговарајуће урбанистичке документације.

Привремени објекти (киосци и сл.) могу се поставити уз сагласност и услове које одређује Старалац.

Члан 23.

Сви туристички, угоститељски и други објекти морају бити опремљени средствима за заштиту од пожара.

Системи грејања морају бити на дозвољене врсте горива.

Сви објекти морају имати решено питање одлагања отпадних вода.

VIII ОДРЖАВАЊЕ ЧИСТОЋЕ

Члан 24.

Одржавање чистоће на подручју "Лептерија-Сокоград" обавеза је свих корисника.

Уклањање отпадака из објеката обавља се на начин утврђен Програмом комуналних делатности општине.

Власници односно корисници објеката дужни су да их уредно одржавају и уређују (фасаде, ограде, прилазне путеве и стазе, паркинг просторе које користе и др.)-

Члан 25.

Корисници "Лептерија-Сокоград" дужни су да се придржавају неких општих правила:

- 1) депоновање грађевинског и другог материјала по правилу се не може вршити, осим изузетно, по одобрењу Стараоца, на начин и на месту које одреди Старалац;
- 2) паљење корова, лишћа, грања и слично, као и ложење отворене ватре, по правилу се не може вршити, осим изузетно, по одобрењу и у складу са Програмом заштите од пожара Стараоца и на местима која се посебно одређују за ту намену;
- 3) при уклањању снега и леда забрањено је коришћење индустријске соли;
- 4) захватање вода и каптирање извора је забрањено;
- 5) отпадне воде, без претходног пречишћавања на начин и под условима прописаним законом, не могу се испуштати у простор заштићеног природног добра;
- 6) не могу се депоновати комунални, индустријски и радиоактивни отпад и друге опасне материје на подручју заштићеног природног добра.

Забрањено је бацање отпада, у реку и било где на подручју "Лептерија-Сокоград" изван, за те намене, постављених објеката или судова.

IX ПОСЕБНЕ ЗАБРАНЕ И ОГРАНИЧЕЊА

Члан 26.

У зони режима заштите II степена забрањена је:

- 1) промена геоморфолошких карактеристика, експлоатација камена, шљунка, отварање позајмишта земље и песка, депоновање земље и шута и сл.;
- 2) испуштање непречишћених отпадних вода;
- 3) депоновање комуналног и индустријског отпада;
- 4) захватање вода и каптирање извора;
- 5) сеча или уништавање дрвећа, жбуња и остале вегетације на странама клисуре, као и на осталим деловима подручја кад се тиме угрожава биолошка разноврсност и стабилност природних екосистема и изазивају процеси ерозије;
- 6) уништавање, узнемиравање и сакупљање врста флоре и фауне заштићених као природних реткости;
- 7) лов дивљачи, осим санитарног лова;
- 8) уношење страних дивљих врста животиња и биљака у природне екосистеме;
- 9) изградња индустријских, привредних и инфраструктурних објеката, осим инфраструктурног опремања које је у функцији заштите, уређења и презентације • природних и културних вредности природног добра;
- 10) изградња викенд насеља;

- 11) изградња стамбених, помоћних и других објеката становника подручја на неизграђеним парцелама до доношења одговарајућег урбанистичког плана у складу са Програмом заштите и развоја природног добра;
- 12) улазак, истраживање и други радови у спелеолошким објектима без дозволе стараоца, као и у другим деловима подручја "Лептерија-Сокоград" који су одређени овим Правилником.

Члан 27.

На делу "Лептерија-Сокоград" у режиму заштите **III** степена забрањено је:

- 1) захватање вода и каптирање извора;
- 2) изградња и други радови, осим радова на одржавању и коришћењу постојећих водопроводних објеката и на реконструкцији одмаралишта "Лептерија" и ресторана "Пећина".

Члан 28.

На подручју "Лептерија-Сокоград" забрањено је уништавати и оштећивати природне биљне реткости и реликтне полидоминантне шумске заједнице;

- 1) Quercu-Coryletum colurnae mixtum - заједница храстова, мечје леске и других врста;
- 2) Fraxino-Coryletum colurnae mixtum - заједница јасена, мечје леске и других врста;
- 3) Syringo- Coryletum colurnae mixtum - заједница јоргована, мечје леске и других врста;
- 4) Fago- Coryletum colurnae mixtum - заједница букве, мечје леске и других врста;
- 5) Fago Aceri intermediae Coryletum colurnae - заједница букве, маклена, мечје леске и других врста;

Члан 29.

На подручју "Лептерија-Сокоград" забрањено је оштећивати и уништавати заједнице чије врсте доминирају на ливадама и пашњацима.

Члан 30.

На подручју "Лептерија-Сокоград" забрањено је уништавати и сакупљати птице заштићене као природне реткости : кобац птичар, обичан мишар, риђи мишар (као најзначајнија врста која се гнезди у заштићеном природном добру и врста од међународног значаја); обична ветрушка, голуб гриваш, грлица, кукавица, буљина, кукумавка, шумска сова, мала ушара, козодој, водомар, пупавац, зелена жуна, шумска шева, планинска ластва, сеоска ластва, црвендаћ, црни кос, руси сврчак, чавка (врсте од међународног значаја).

На подручју "Лептерија-Сокоград" забрањено је уништавати и сакупљати сисаре који су угрожени и рањиви: белогруди јеж, веверица, слепо куче, водена волухарица, шумски миш, обични пух и јазавац.

X НАЧИН ДАВАЊА САГЛАСНОСТИ, ОДОБРЕЊА И ВРШЕЊЕ НАДЗОРА

Члан 31.

Захтев за издавање сагласности, односно одобрења, подноси се Стараоцу (територијално припадајућа организациона јединица, на нивоу шумске управе).

Органи за решавање захтева су: Директор шумског газдинства, Генерални директор и Управни одбор Предузећа, у складу са утврђеним надлежностима.

Захтеве за чије решавање није утврђена надлежност, решава Управни одбор Предузећа.

На сваки захтев оверу врши шеф шумске управе.

Члан 32.

Надзор над спровођењем правила, утврђеним овим правилником, врши служба чувања Стараоца, чија су организација, права и обавезе прописани Правилником о служби чувања у "Лептерија-Сокоград".

Члан 33.

Обавеза чувара "Лептерија-Сокоград" је да контролише спровсфење правила унутрашњег реда, чувања шума, и др. и да обавља и друге послове у складу са Законом и Правилником о чувању шума.

Обавеза чувара у вршењу послова је да установи да ли је учињена радња супротна одредбама Уредбе о заштити "Лептерија-Сокоград", Закона о шумама, Закона о заштити животне средине и Правилника о унутрашњем реду и чуварске службе, или када постоји основана сумња да је учињено кривично дело или прекршај и овлашћен је да поступи у складу са одредбама овог правилника.

Члан 34.

Служба чувања дужна је да у остваривању режима заштите користи права везана за активну легитимацију, и да у року од 24 часа обавести, писменим путем, шефа шумске управе о свим променама у простору "Лептерија-Сокоград".

Шеф шумске управе, у обавези је да у року од три дана, о свему, као и предузетим мерама, писменим путем обавести директора шумског газдинства.

Члан 35.

Казнене одредбе предвиђене за кривична дела, привредне преступе и прекршаје непосредно се примењују при коришћењу права из активне легитимације.

Новчана средства која се остварују наплатом новчаних казни на лицу места од стране чувара, приход су Стараоца.

XI ЧУВАРСКА СЛУЖБА

Члан 36.

Ради обезбеђења унутрашњег реда и укупне заштите, Старалац организује чуварску службу.

Чуварску службу чине:

1. чувари са овлашћењима и дужностима утврђеним законом,
2. чувари волонтери са дужностима и правима утврђеним овим правилником, а

који се ангажују ради ефикаснијег спровођења правила унутрашњег реда, унапређења свести и сазнања о вредностима и значају "Лептерија-Сокоград".

Члан 37.

Послови чуварске службе "Лептерија-Сокоград" организују се у једном реону са најмање једним чуварем.

Послови чувара волонтера се организују према текућим проблемима спровођења унутрашњег реда и спровођења програма заштите и развоја.

Чуварску службу чине : руководилац чуварске службе (шеф службе) који има овлашћења чувара предела, организује послове службе, води одговарајуће евиденције и подноси годишњи извештај о раду; и чувари.

Чувари врше надзор над целом територијом "Лептерија-Сокоград" ради обезбеђивања унутрашњег реда и законских прописа.

Члан 38.

Старалац организује и спроводи одговарајућу обуку чуварске службе у складу са утврђеним дужностима чуварске службе и то познавања својстава и карактеристика простора "Лептерија-Сокоград", природних и културних вредности, унутрашњег реда и законских прописа који се односе на заштиту природних вредности.

Члан 39.

Чувар "Лептерија-Сокоград" мора имати одговарајућу стручну спрему у складу са законом, ознаку ("беџ") и службену легитимацију.

Чувар волонтер може бити свако лице, љубитељ природе и има особине добре комуникације и поседује знања, психофизичке способности или вештине које су подобне за остваривање функција "Лептерија-Сокоград" (заштита и унапређења природних и културно-историјских вредности, истраживања, мониторинг, едукација, информисање).

Чувар волонтер мора имати ознаку ("беџ").

Члан 40

Старалац посебним актом прописује изглед и боју службеног одела чувара Предела, изглед и садржај ознака чувара "Лептерија-Сокоград" и чувара волонтера и службене легитимације чувара "Лептерија-Сокоград".

Члан 41.

Обавеза чувара "Лептерија-Сокоград" је да:

- контролише спровођење Правилника о унутрашњем реду и чуварске службе;
- врши послове чувања на начин предвиђен Правилником о чувању шума и Правилником о лову;
- врши послове на постављању, одржавању и обнављању ознака;

- контролише и спречи уношење недозвољених предмета на подручје "Лептерија-Сокоград" (средства лова, средства за брање шумских плодова, хемијска средства, грађевински материјал и слично);
- пружи потребне информације посетиоцима и корисницима "Лептерија-Сокоград";
- за време вршења службе чувања носи уредну службену униформу, легитимацију и средства за комуникацију
- редовно води дневник рада и уписује све податке од значаја за заштиту и развој "Лептерија-Сокоград";
- обавља и све друге послове у складу са законом.

Члан 42.

Обавеза чувара "Лептерија-Сокоград" је да установи да ли је учињена радња супротна одредбама члана 41. овог Правилника, или када постоји основана сумња да је извршен прекршај или кривично дело, да поступи на следећи начин, и то да:

- легитимише лице на подручју "Лептерија-Сокоград";
- изврши преглед свих возила и товара;
- изврши преглед свих места, осим оних за које је потребан судски налог;
- привремено одузме, или без оклевања, преда надлежном државном органу предмете и средства са којима је извршено кривично дело или прекршај;
- на лицу места наплати новчану казну за учињени прекршај.

XII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 43.

Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана добијања сагласности од министарства надлежног за послове заштите животне средине.

Члан 44.

Правила одређена овим правилником ставиће се на јавни увид корисницима "Лептерија-Сокоград".